Vaše hudba v zahraničí

OSA • Ochranný svaz autorský, o.s.
GEMA • německá obdoba OSA
autor • skladatel nebo textař
uživatel • např. televizní nebo rozhlasový vysílatel, organizátor koncertu apod.
licence • souhlas s užitím skladeb zastupovaných autorů
autorská odměna • odměna za užití hudebního díla uživatelem
hlášení • seznam skladeb, které byly odvysílány nebo zahrány na koncertě apod

OSA zastupuje autory (skladatele, textaře) a nakladatele, což jsou právnické osoby zastupující autory pro definovaný okruh práv na základě smlouvy. Nezastupuje výrobce hudebních nahrávek ani zpěváky.

Vyjma „domácích" autorů, dědiců a nakladatelů, kteří mají s OSA uzavřenou smlouvu o zastupování, zastupuje i „zahraniční" autory a nakladatele. Hovoříme-li o domácích autorech, nejedná se pouze o autory české národnosti. OSA zastupuje mnoho autorů jiných národností, kteří žijí v České republice nebo si jednoduše přáli být zastupováni OSA z jiných důvodů. Zastupování takzvaných „zahraničních" autorů a nakladatelů probíhá prostřednictvím recipročních smluv se zahraničními autorskými organizacemi. Reciproční smlouva zabezpečuje ochranu práv prostřednictvím zahraničního partnera za stejných podmínek a v rozsahu, který zahraniční partner poskytuje svým „domácím" autorům a nakladatelům. Opačně OSA poskytuje stejnou úroveň služeb a míru ochrany práv zahraničním autorům při užití jejich děl na území České republiky. V současné době má OSA uzavřeny reciproční smlouvy se 74 zahraničními partnery. Prostřednictvím těchto smluv OSA pro území České republiky zastupuje více jak jeden milion autorů z celého světa napříč všemi kontinenty.

V praxi to znamená, že uživatel (rozhlasový nebo televizní vysílatel, provozovatel baru, restaurace, kadeřnictví nebo jiné provozovny služeb; provozovatel internetových služeb apod.) může prostřednictvím OSA získat souhlas s užitím skladeb různých hudebních žánrů autorů z celého světa. Tento souhlas získá uzavřením licenční smlouvy. Uživatel za příslušné užití hradí autorskou odměnu a zasílá seznam skladeb, které například odvysílal nebo které zazněly na koncertě. Takové hlášení obsahuje – mimo jiné – název skladby, jméno autora, interpreta, délku skladby a počet opakování / repríz.

OSA na základě těchto informací rozúčtuje inkasované autorské odměny mezi skladatele a textaře, případně i nakladatele, jejichž díla byla užita. Autorské odměny rozúčtované na zahraniční autory zasílá partnerským zahraničním ochranným organizacím k výplatě pro jimi zastupované autory. Významná část rozúčtovaná zahraničním autorům je vyplácena také domácím nakladatelům, kteří v převážné míře zastupují práva zahraničních autorů. Tento způsob funguje i opačně, viz. ilustrační obrázek, kdy subjektem, který licencuje užití skladeb na území Německé spolkové republiky je GEMA (německá obdoba OSA). Pokud dojde na území Německa k užití skladeb autorů zastupovaných přímo OSA (například odvysíláním v rámci nějakého pořadu na stanici RTL), pak autorské odměny rozúčtované v GEMA na tyto autory jsou zasílány do OSA, který je následně těmto autorům vyplatí.

OSA v roce 2010 rozúčtoval autorské odměny ve výši více jak 600 milionů korun mezi bezmála 84 000 zahraničních a více jak 4 800 domácích autorů. Počet skladeb, na které byla rozúčtována autorská odměna, dosáhl téměř 290 000.

Závěrem bych rád podotkl, že výše popsaný model je poplatný pro hudební autorské organizace. Ne všechny autorské profese mají takovýto mezinárodní přesah (některé nemají vůbec), což je nezbytné zohlednit při stanovování výše autorské odměny.
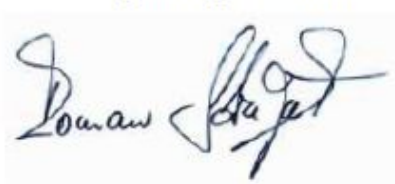
Trochu melancholie a méně deštivého počasí do nastalého podzimu přeje
Roman Strejček,
předseda představenstva